

Asia: VN/2215/2025

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi hankintatietovarannosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne vaikutusten arvioinnista?

Työllisyysrahasto arvostaa hankkeessa tehtyä vaikutustenarviointia.

Luvun 2.1. taulukon 1 tietojen perusteella on päädytty esityksen mukaiseen ostolaskutietojen soveltamisalarajaukseen, jossa esitetään yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, valtion julkisoikeudelliset säätiöiden, laitoksien ja muiden julkisoikeudellisten rahastojen soveltamisalan ulkopuolelle jättämistä niiden sektorikohtaisen volyymin suhteellisen vähäisyyden vuoksi. Tämä käy hyvin ilmi luvussa 4.2 käytetyn arviointimenetelmän perusteella ja taulukkoon 5 esitetyistä arvioista sektorikohtaisista laskennallisista hyödyistä (luonnoksen luku 5.1.2).

Kun hankintayksikkö ei kuulu julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuihin viranomaisiin, tulee näiden hankintayksiköiden osalta sovellettavaksi ainoastaan julkisuuslain asianosaisjulkisuutta koskevat säännökset. Näiden hankintayksiköiden hankintoihin liittyvät asiakirjat eivät siten ole yleisöjulkisia, minkä johdosta esityksessä on päädytty rajaamaan tällaiset hankintayksiköt ostolaskutietojen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Työllisyysrahasto pitää tätä rajausta kannatettavana.

Kiitämme myös, että vaikutustenarvioinnissa on huomioitu Työllisyysrahaston aiemmin toimittama lausunto 3.4.2025 sekä Howspace-alustalla esitetyt kommentit 21.5.2025 ja niissä muun ohella esitetyt seikat, jotka puoltavat osaltaan luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotettua rajausta ja sen perusteluja rajata tietyt hankintayksiköt ostolaskujen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle.

Työllisyysrahasto kannattaa myöskin esitystä siitä, että hankintatietovarantoon toimittavien tietojen keräys mahdollistetaan teknisin muutoksin jo olemassa oleviin hankintajärjestelmiin esim. Hilma.

2. Huomionne ehdotetusta hankintatietovarantolaista ja sen perusteluista?

Kiitämme, että vaikutustenarvioinnissa on huomioitu Työllisyysrahaston aiemmin toimittama lausunto 3.4.2025 sekä Howspace-alustalla esitetyt kommentit 21.5.2025 ja niissä muun ohella esitetyt seikat, jotka puoltavat osaltaan luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotettua rajausta ja sen perusteluja rajata tietyt hankintayksiköt ostolaskujen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle.

Työllisyysrahasto kannattaa esitystä siitä, että hankintatietovarantoon toimittavien tietojen keräys mahdollistetaan teknisin muutoksin jo olemassa oleviin hankintajärjestelmiin esim. Hilma.

3. Huomionne ehdotetuista muutoksista julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin ja vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuun lakiin sekä edellä mainittujen lakien perusteluista?

Kiitämme, että lainvalmistelussa on huomioitu Työllisyysrahaston aiemmin toimittama lausunto 3.4.2025 sekä Howspace-alustalla esitetyt kommentit 21.5.2025 ja niissä muun ohella esitetyt seikat, jotka puoltavat osaltaan luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotettua rajausta ja sen perusteluja rajata tietyt hankintayksiköt ostolaskujen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle.

Lakiehdotuksen 2 §:n mukaan "Valtion viraston ja laitoksen, Senaatti-konsernin liikelaitoksen, Kansaneläkelaitoksen, kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän on maksutta ja salassapitosäännösten estämättä toimitettava ostolaskuja ja julkisten hankintojen vuokra- ja leasingsopimusten laskuja koskevat tiedot (ostolaskutiedot) Valtiokonttorille hankintatietovarantoon tallennettaviksi." Lakiehdotuksen 2 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan "säännöksen soveltamisalan laajuus ehdotetaan säädettäväksi siten, että se kattaisi hallitusohjelman mukaisesti laajasti keskeiset julkisyhteisöt. Tiedon toimittamisvelvollisia olisivat valtion virastot ja laitokset, Senaattikonsernin liikelaitokset, Kela, kunnat, kuntayhtymät, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät." Työllisyysrahasto pitää hyvänä, että ehdotetun kirjauksen perusteella on selkeää, että Työllisyysrahasto ei kuulu tiedon toimittamisvelvollisuuden piiriin.

Luvun 2.1. taulukon 1 tietojen perusteella on päädytty esityksen mukaiseen ostolaskutietojen soveltamisalarajaukseen, jossa esitetään yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, valtion julkisoikeudelliset säätiöiden, laitoksien ja muiden julkisoikeudellisten rahastojen soveltamisalan ulkopuolelle jättämistä niiden sektorikohtaisen volyymin suhteellisen vähäisyyden vuoksi. Tämä käy hyvin ilmi luvussa 4.2 käytetyn arviointimenetelmän perusteella ja taulukkoon 5 esitetyistä arvioista sektorikohtaisista laskennallisista hyödyistä (luonnoksen luku 5.1.2).

Kun hankintayksikkö ei kuulu julkisuuslain 4 §:ssä tarkoitettuihin viranomaisiin, tulee näiden hankintayksiköiden osalta sovellettavaksi ainoastaan julkisuuslain asianosaisjulkisuutta koskevat säännökset. Näiden hankintayksiköiden hankintoihin liittyvät asiakirjat eivät siten ole yleisöjulkisia,

minkä johdosta esityksessä on päädytty rajaamaan tällaiset hankintayksiköt ostolaskutietojen toimittamisvelvollisuuden ulkopuolelle. Työllisyysrahasto pitää tätä rajausta kannatettavana.

Työllisyysrahasto kannattaa esitystä siitä, että hankintatietovarantoon toimittavien tietojen keräys mahdollistetaan teknisin muutoksin jo olemassa oleviin hankintajärjestelmiin esim. Hilma.

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista Valtiokonttorista annettuun lakiin ja niiden perusteluista?

Työllisyysrahastolla ei ole tältä osin laadittuun esitysluonnokseen muutosehdotuksia tai huomautettavaa.

5. Muut mahdolliset huomionne hallituksen esitysluonnoksesta?

Työllisyysrahasto kiinnittää lisäksi huomiota hallituksen esityksen yleisperusteluihin, joissa Työllisyysrahasto on mainittu esimerkkinä seuraavan otsikon alla: "Valtion toimintaan liittyvät itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset". Työllisyysrahasto on lakisääteinen itsenäinen laitos, jota valvoo Finanssivalvonta. Työllisyysrahaston tehtävistä säädetään tarkemmin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998, rahoituslaki) ja Työllisyysrahaston ohjesäännöstä annetulla valtioneuvoston asetuksella (862/1998). Työllisyysrahasto on hankintalaissa määritelty julkisoikeudellinen laitos ja siten hankintalain tarkoittama hankintayksikkö.

Työllisyysrahasto ei kuitenkaan ole julkisuuslaissa tarkoitettu itsenäinen julkisoikeudellinen laitos tai viranomainen. Julkisuuslakia sovelletaan Työllisyysrahastoon työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 22 f §:n mukaan rahoituslain toimeenpanoon liittyvien asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa säädetään.

Työllisyysrahastoa ei ole aikaisemmissa lainvalmisteluasiakirjoissa tai oikeuskirjallisuudessa luokiteltu itsenäiseksi julkisoikeudelliseksi laitokseksi.

Metsämäki Janne
Työllisyysrahasto

Saarinen Sofia
Työllisyysrahasto